

ФІНАНСОВО–КРЕДИТНА І ГРОШОВА ПОЛІТИКА

УДК 336.7:004.9:339.9

DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.4.20>

JEL Classification: F02, F62, G15, G20, G21, O33, L86

Луцишин О.О.,
*канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри міждисциплінарної освіти,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4048-8875>,*
Кравчук Н.Я.,
*д-р екон. наук, доцент,
доцент кафедри міждисциплінарної освіти,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6227-6190>,*
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ФІНТЕХ ЯК ІНДИКАТОР ТРАНСФОРМАЦІЙ ГЛОБАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО ЛАНДШАФТУ: ТРЕНДИ, ВИКЛИКИ ТА ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ

Lutsyshyn O.O.,
*cand.sc.(econ), assoc. prof.,
associate professor at the department of interdisciplinary education,
Kravchuk N.Ya.,
d-r.sc.(econ.), assoc. prof.,
associate professor at the department of interdisciplinary education,
National University of "Kyiv-Mohyla Academy"*

FINTECH AS AN INDICATOR OF TRANSFORMATIONS OF THE GLOBAL FINANCIAL LANDSCAPE: TRENDS, CHALLENGES AND POTENTIAL OF UKRAINE

Постановка проблеми. У сучасному світі, який характеризується високою турбулентністю та невизначеністю, трансформаційні процеси набувають нового виміру. Останнім часом спостерігається еволюція в контексті формування неосуспільства, що супроводжується зростанням ролі цифрових технологій. В умовах геополітичної нестабільності, гібридних загроз та цифровізації державного управління фінансові технології (ФінТех) постають не лише як інноваційна галузь, а як маркер системних змін у глобальній економіці. Війна в Україні, кризи довіри до фінансових інституцій, експансія штучного інтелекту (AI), виклики кібербезпеки та розвиток відкритого банкінгу суттєво трансформують архітектуру фінансового середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж останніх років фінансові технології стали об'єктом активного наукового осмислення як в українському, так і міжнародному академічному дискурсі. Наукові дослідження охоплюють широкий спектр проблем – від інституційного забезпечення функціонування ФінТех-компаній до впливу цифровізації на фінансову інклюзію та регуляторну політику.

У дослідженні застосовано міждисциплінарний підхід, що інтегрує інструментарій політичної економії, фінансової аналітики, теорії інновацій та кібербезпеки. Джерельну базу становлять статистичні матеріали BIS (Bank for International Settlements) [1], OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) [2], аналітичні огляди компанії McKinsey [3] та дані Української асоціації ФінТех та інноваційних компаній.

Серед українських науковців варто відзначити Михайла Савлука, одного з перших дослідників, який висвітлює питання цифрової трансформації банківської системи та ролі фінансових інновацій у забезпеченні стабільності фінансового сектору [4; 5; 6]. Вагомий внесок зробили також Віктор Козюк та Юрій Івашук, які аналізують вплив цифрової трансформації на інституційну довіру, валютний режим та незалежність центральних банків [7]. Інна Школьник, Сергій Фролов, Володимир Орлов, Вікторія Даценко та Євгеній Козьменко зосереджуються на проблематиці цифрових фінансових екосистем, адаптації регуляторної політики до нових умов та забезпеченні економічної безпеки [8; 9].

З-поміж зарубіжних дослідників варто згадати Dirk A. Zetsche, Ross P. Buckley, Douglas W. Arner та Janos Nathan Barberis, які започаткували глобальну дискусію про правове регулювання ФінТеху та концепцію RegTech. Їхня праця «The Evolution of Fintech: A New Post-Crisis Paradigm?» вважається фундаментальною у розумінні ФінТех-дискурсу [10], а публікація «From FinTech to TechFin: The Regulatory Challenges of Data-Driven Finance» поглиблює аналіз викликів цифрової інфраструктури [11]. Markos Zachariadis і Pinar Ozcan досліджують вплив платформізації, відкритого банкінгу, API-архітектури та необанків на трансформацію фінансових сервісів [12].

Значну наукову цінність мають також аналітичні звіти – CB Insights, Finextra, World Economic Forum, McKinsey & Company, а також Національного банку України та проєкту USAID «Financial Sector Reform Activity in Ukraine». Ці документи та інформаційні джерела висвітлюють стратегічні напрями розвитку та ключові виклики ФінТеху в українських умовах.

Таким чином, можна стверджувати, що науковий дискурс зосереджується на широкому спектрі питань – від регулювання й кібербезпеки до інноваційних бізнес-моделей та змін у споживчій поведінці. Поєднання академічного та прикладного підходів дозволяє формувати цілісне бачення ФінТеху як складного економічного феномену. Проте, наукові підходи переважно зосереджуються на окремих технологічних або регуляторних аспектах ФінТеху, не завжди розглядаючи його як системний індикатор глибинних трансформацій глобального фінансового ландшафту. Недостатньо висвітленими залишаються питання взаємодії ФінТех-екосистем із традиційними фінансовими інститутами, впливу цифрових фінансових сервісів на перерозподіл фінансових потоків та зміну ролі національних фінансових ринків у глобальному масштабі. Особливої актуальності ці проблеми набувають для України, де ФінТех може виступати не лише інструментом модернізації фінансового сектору, а й каталізатором інтеграції у світовий фінансовий простір за умов посилення макроекономічних, інституційних та безпекових викликів.

Постановка завдання. Метою статті є ідентифікація ключових трендів у сфері фінансових технологій та оцінка їх впливу на стійкість й адаптивність фінансових систем, зокрема України, в умовах глобальних трансформацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах ФінТех розглядається як «індустрія, що формується в умовах стрімкого розширення екосистеми». Згідно з даними аналітичних звітів, у 2022 році банківський сектор згенерував понад 6,5 трлн дол. США доходів із позитивною динамікою зростання до 2025 року. Водночас, на ФінТех-сегмент припадало лише 5 % (150–205 млрд дол. США) чистого доходу. За прогнозами McKinsey, до 2028 року ця частка зросте до понад 400 млрд дол. США – тобто річний темп зростання доходів ФінТеху складе 15 %, що втричі перевищує аналогічний показник для банківської галузі (приблизно 6 %) (рис. 1).

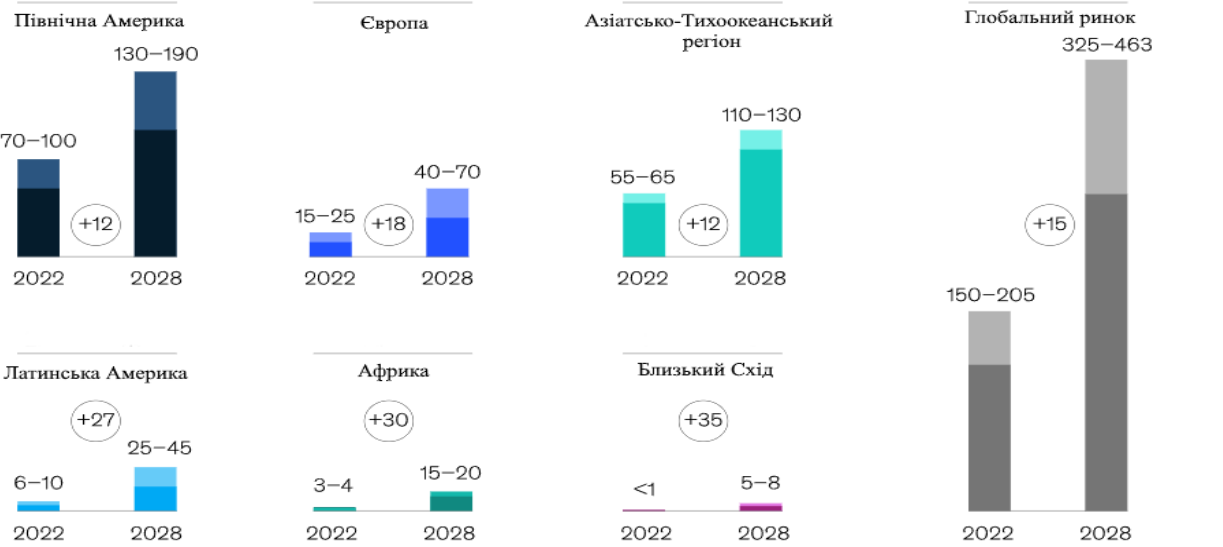
Найбільш перспективними залишаються ринки країн, що розвиваються, – Африка, Латинська Америка, Азіатсько-Тихоокеанський регіон (без Китаю) та Близький Схід. У 2022 році їхня частка становила 15 % сукупних доходів ФінТех-компаній, але до 2028 року очікується зростання до 29 %. Водночас, частка Північної Америки, яка наразі генерує 48 % світових доходів ФінТеху, знизиться до 41 %.

Причиною такого зростання у країнах, що розвиваються, є низький рівень фінансової інклюзії та відсутність традиційних банківських послуг. ФінТех-компанії, зокрема необанки, успішно заповнюють цю нішу. Наприклад, понад 46 % дорослого населення Бразилії є користувачами Nubank – одного з провідних необанків регіону.

До ключових чинників зростання ФінТеху належать: клієнтоорієнтованість, інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, персоналізація сервісів із використанням AI, управління ризиками, впровадження цифрових валют центральними банками (CBDC), зміна моделей споживання фінансових послуг та високий рівень захисту персональних даних. Водночас, сектор стикається з ризиками: кіберзагрозами, змінами у податковому регулюванні, технологічною залежністю, політичними та економічними кризами (рис. 2).

Для отримання повної картини глобального фінансового ландшафту проаналізуємо основні вектори його трансформації, які є визначальними для розвитку ринку ФінТех. Перш за все, варто зазначити, що останнім часом штучний інтелект широко використовується для аналізу фінансових даних, запобігання шахрайству та покращення персоналізованих послуг для клієнтів. Штучний інтелект (AI) і машинне навчання (ML) посідають провідне місце серед технологічних трендів, що трансформують фінансову індустрію у 2024–2025 роках.

Чистий дохід Fintech за регіонами, млрд. дол. США

Глобальна частка чистого доходу фінтеху за регіонами, рівень розвитку, %

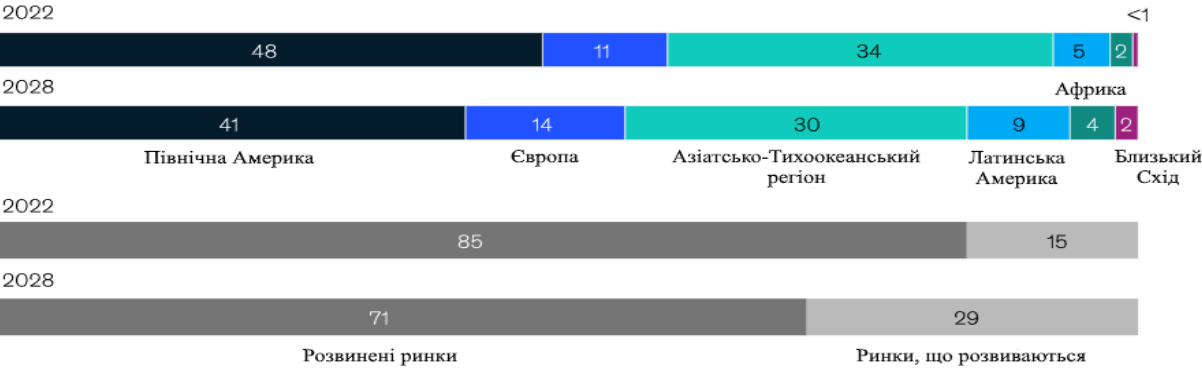

Рис. 1. Динаміка розвитку ФінТех у 2022–2028 рр.

Джерело: [13]

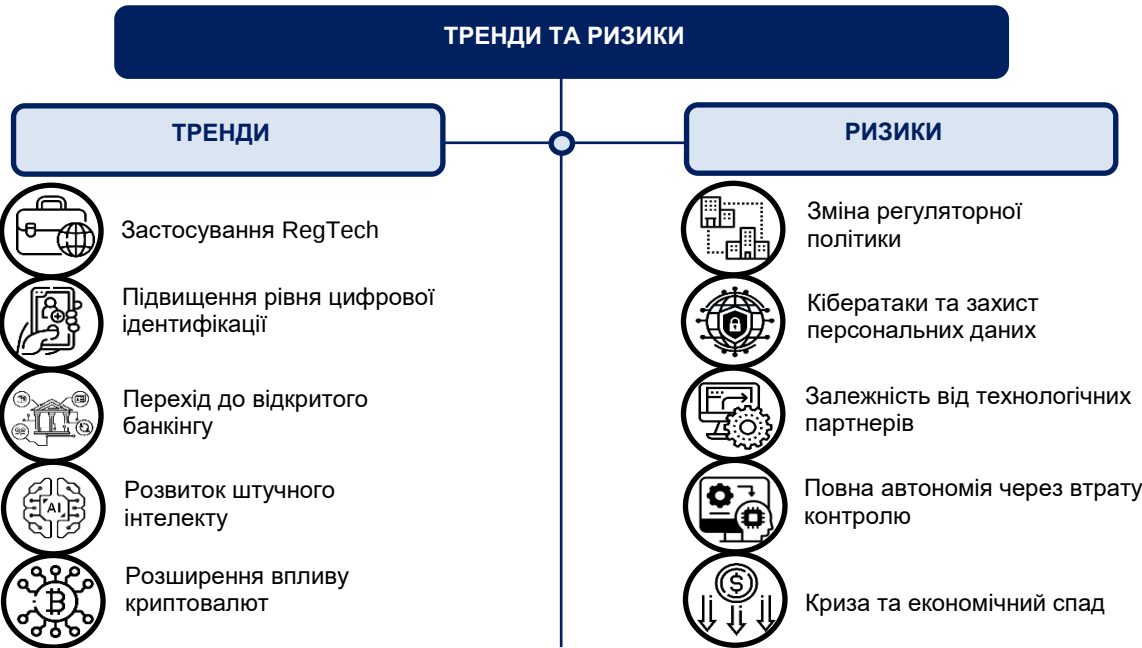

Рис. 2. Тренди та ризики для ФінТех-компаній

Джерело: побудовано авторами на основі [13]

Як свідчать дані звіту «Фінтех Тренди 2024» Української асоціації ФінТех та інноваційних компаній (UAFIC, 2024) [13], AI/ML інтегрується в ядро фінансових платформ, змінюючи парадигму взаємодії з клієнтами, внутрішні операційні процеси і системи захисту. Переважна більшість провідних фінансових компаній використовують AI у фінансових сервісах, що забезпечує персоналізовану комунікацію з клієнтами через чат-боти, голосових асистентів, системи рекомендацій (recommender systems) та предиктивну аналітику. За даними McKinsey [14], банки, що інтегрували AI у фронт-офіс, скоротили операційні витрати на 15–25 % та підвищили задоволеність клієнтів на понад 30 %. У випадку українських рішень, як зазначено у звіті UAFIC, такі інструменти вже частково реалізовані у цифрових банках – Monobank, Izipbank, Sportbank.

AI також широко застосовується для аналізу поведінкових моделей користувачів, що дозволяє прогнозувати їхні потреби та вчасно пропонувати релевантні продукти – кредитні пакети, послуги страхування та інвестування тощо.

Не менш важливою сферою для запровадження штучного інтелекту та машинного навчання є сфера управління ризиками (risk management). У цьому сегменті машинне навчання дозволяє автоматизувати оцінку кредитоспроможності позичальника, використовуючи альтернативні джерела даних – транзакційні патерни, соціальні профілі, геолокацію, поведінку у додатках. Дослідження ринку демонструють, що саме алгоритмічний скоринг є найбільш значущим проривом у мікрофінансуванні та у фінансовій інклюзії як у країнах, що розвиваються, так і в країнах з розвинутою економікою. В Україні такі технології активно застосовують небанківські фінансові установи, зокрема онлайн-кредитори, що дозволяє приймати рішення про надання мікrokредитів у межах 2–5 хвилин.

Ще одним важливим сектором запровадження AI у фінансових посередників є Fraud Detection (виявлення шахрайства). AI-системи здатні в режимі реального часу виявляти аномалії в транзакціях, які свідчать про потенційне шахрайство (кардинг, фішинг, злочини з підміною акаунтів). IBM Security провів дослідження у 2023 році про вплив AI на виявлення шахрайства і повідомив, що AI-рішення скоротили середній час виявлення інциденту з 204 днів до 70. Алгоритми з глибоким навчанням (Deep Learning) і обробкою природної мови (NLP) використовуються для аналізу структурованих і неструктурованих даних, що значно підвищує точність виявлення шахрайських операцій.

Національний банк України у своєму звіті про фінансову стабільність за 2024 рік зафіксував, що інститути фінансової інфраструктури в Україні поступово адаптують системи AI/ML для моніторингу кіберзагроз у платіжній системі «Простір», а також для верифікації операцій через BankID [15]. Загальну карту впровадження AI/ML у ФінТех-компаніях представлено на рис. 3.

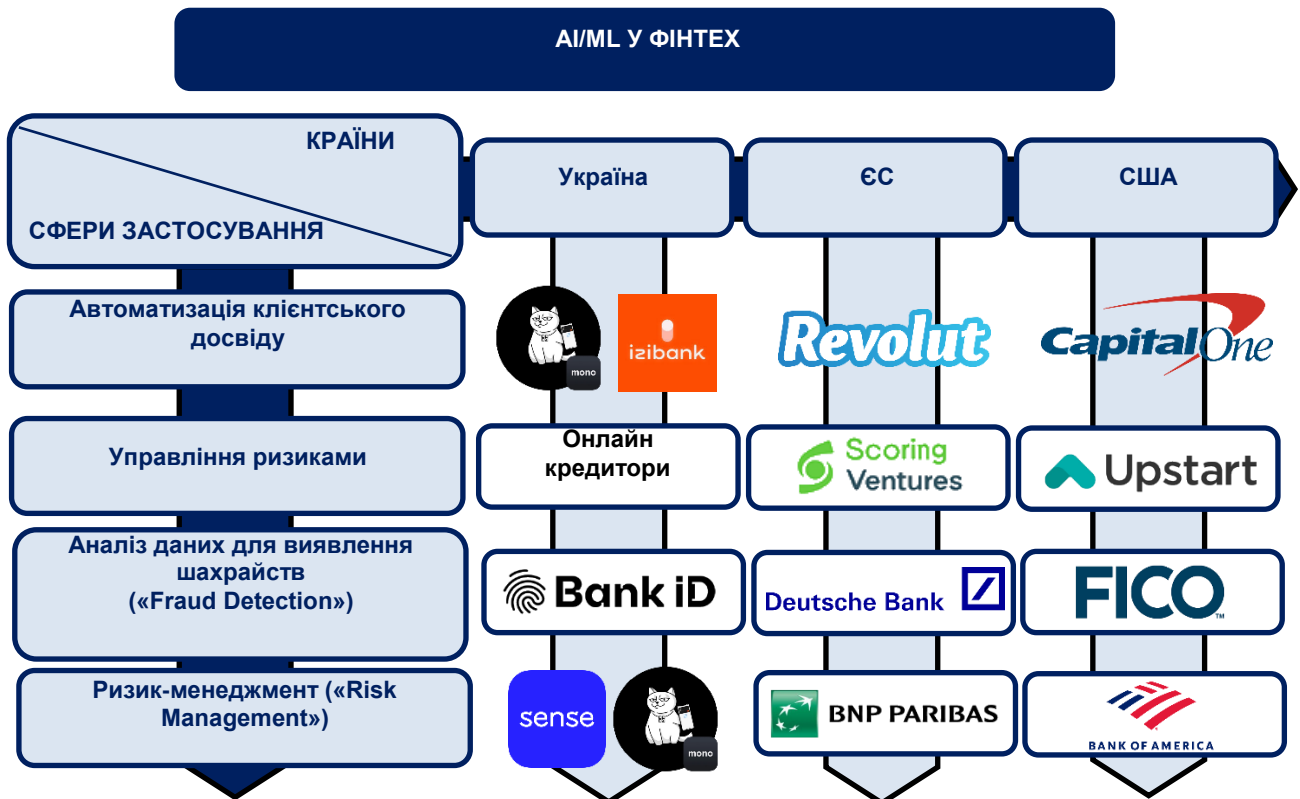

Рис. 3. Впровадження AI/ML у ФінТех

Джерело: побудовано авторами на основі [16]

Відтак, можна констатувати, що AI/ML у ФінТех відіграє не лише інноваційну, але і системоутворюючу роль, підвищуючи ефективність обслуговування, точність ризик-менеджменту та надійність безпеки. Для України ці технології стають засобом підвищення фінансової стійкості у воєнний час, адаптації до міжнародних стандартів (зокрема FATF, Basel III), а також зміцнення довіри до цифрових фінансових інструментів.

Серед ключових трендів трансформації фінансового ландшафту доцільно виокремити розвиток Open Banking, що базується на впровадженні API-рішень і слугує підґрунтям для переходу до нової регуляторної парадигми – PSD3. Відкритий банкінг (Open Banking) передбачає стандартизований і безпечний обмін фінансовими даними між банками та сторонніми провайдерами послуг (third party providers, TPP) через відкриті API (Application Programming Interface). Така модель спрямована на підвищення прозорості, стимулювання конкуренції у фінансовому секторі та покращення клієнтського досвіду.

У Європейському Союзі фундаментом для Open Banking стала Друга платіжна директива (PSD2), яка набула чинності у 2018 році. Вона зобов'язала банки відкривати API для TPP, дозволивши останнім здійснювати послуги ініціювання платежів (PIS) та агрегації рахунків (AIS). Водночас, реалізація PSD2 виявила низку практичних проблем:

- фрагментарність API-рішень серед банків;
- обмежений доступ до повного масиву даних;
- слабка інтероперабельність систем.

У відповідь на ці виклики Європейська комісія ініціювала підготовку нового пакета нормативного регулювання – Директиви PSD3 та Регламенту з фінансових даних (FIDA), основними нововведеннями в яких є:

- уніфікація API-стандартів на рівні ЄС;
- відкриття доступу до даних не лише банкам, а й небанківським фінансовим установам;
- посилення вимог до кібербезпеки та автентифікації користувачів (SCA);
- створення умов для переходу до Open Finance – поширення відкритого доступу на страхові, пенсійні та інвестиційні продукти [17].

Згідно зі звітом «Fintech Trends 2024» [13], API-архітектура стала ключовим елементом цифрової інфраструктури фінансових установ. Вона використовується для ідентифікації користувачів, обробки транзакцій, збору аналітики та створення відкритих екосистем із залученням зовнішніх сервісів – інвестиційних платформ, чат-ботів, цифрових гаманців тощо.

В українському контексті провідні банки (зокрема, Monobank, PrivatBank, ConcordBank) уже реалізували відкриті API та створюють власні Developer Platforms. Відповідно до зобов'язань Угоди про асоціацію з ЄС, Україна гармонізує національне фінансове регулювання з європейським. Національний банк України (НБУ) розробляє фреймворк Open Banking, який включає:

- створення єдиного API-стандарту;
- розробку регуляторної політики для пілотування фінтех-продуктів;
- партнерство з міжнародними донорами та європейськими регуляторами.

Перехід до PSD3 означає новий етап розвитку фінансових екосистем із потенціалом інтеграції українських ФінТех-компаній у загальноєвропейський ринок. Це створює нові виклики для банків (адаптація IT-архітектури, підвищення кіберзахисту, вдосконалення API) та відкриває нові можливості для споживачів – персоналізовані послуги, розширення вибору, зменшення витрат.

Зростання обсягів обміну даними та необхідність контролю за дотриманням вимог PSD3 актуалізують роль регуляторних технологій (RegTech). Забезпечення прозорості згоди користувачів, відповідності стандартам безпеки та захисту даних потребують автоматизованих інструментів на рівні державного нагляду й саморегулювання.

Одним із стратегічних напрямів трансформації фінансового середовища є впровадження цифрових валют центральних банків (CBDC – Central Bank Digital Currency). Це відповідь на зниження довіри до традиційних фінансових інструментів, зростання популярності криптовалют, ризики дезінтермедіації та фінансову нестабільність.

CBDC – це цифрова форма національної валюти, емітована центральним банком, що має статус законного платіжного засобу. Вона відрізняється від криптовалют тим, що:

- не є децентралізованою;
- не підлягає волатильності ринку;
- перебуває під контролем регулятора.

CBDC може бути оптовою (для міжбанківських розрахунків) або роздрібною (для масового використання). Згідно з даними BIS та IMF, держави розробляють CBDC, прагнучи:

- зберегти монетарний суверенітет в умовах BigTech-фінансів;
- знизити ризики банківської паніки;
- підвищити прозорість бюджетних трансакцій;
- забезпечити інклюзію для вразливих груп;
- посилити кіберстійкість у періоди геополітичних потрясінь [18].

За інформацією Atlantic Council CBDC Tracker [19], станом на 2024 рік:

- повноцінно впроваджені CBDC у Нирепії (eNaira), на Багамах (Sand Dollar), у Китаї (e-CNY);
- ЄС, США, Швеція, Індія – у стадії пілотних проєктів;
- понад 130 країн досліджують або тестують CBDC.

В Україні концепцію е-гривні було вперше презентовано НБУ у 2018 році, а в 2022–2023 роках її оновлено з урахуванням безпекових викликів та досвіду війни. Вона передбачає: гібридну модель обігу через посередників; інтеграцію з цифровими платформами, зокрема «Дія»; використання для соціальних виплат у кризових ситуаціях [20].

Згідно з аналітикою UAFIC [13], Україна – одна з небагатьох держав, яка закладає у CBDC-фреймворк механізми автономної роботи без інтернету, що є критичним в умовах війни.

Попри переваги, впровадження CBDC пов'язане з такими ризиками:

- дезінтермедіація банківської системи;
- загроза приватності користувачів;
- високі вимоги до кіберзахисту;
- нормативна невизначеність і відсутність глобальних стандартів.

CBDC – це не лише технологічна інновація, а й інструмент формування цифрового суверенітету та фінансової безпеки. Для України в умовах повномасштабної війни цифрова валюта може стати основою модернізованої моделі грошового обігу та фінансової стійкості в майбутньому.

Ще одним трендом трансформації глобального фінансового ландшафту виступає еволюція моделі споживання фінансових послуг, зокрема через поширення таких феноменів, як BNPL (Buy Now, Pay Later) і SuperApp. У 2024 році на тлі активної діджиталізації та зміни поведінки споживачів формуються нові підходи до доступу, доставки та дизайну фінансових сервісів. Ці явища не лише підвищують рівень фінансової інклюзії, а й демонструють стратегічний зсув до платформенної моделі споживання.

BNPL – це інноваційний платіжний механізм, що надає можливість отримати товар або послугу негайно, а оплату здійснити пізніше – зазвичай без відсотків протягом визначеного періоду. Така модель базується на тристоронній взаємодії між ритейлером, платіжним провайдером і ФінТех-компанією, що виступає кредитором або гарантом угоди.

Основними перевагами BNPL є:

- доступність для клієнтів, які не мають усталеної кредитної історії;
- спрощена та швидка процедура верифікації (на відміну від традиційного банківського скорингу);
- інтеграція в момент купівлі, що покращує користувацький досвід та стимулює імпульсне споживання.

Згідно з аналітичним звітом UAFIC «Фінтех-Тренди 2024» [13], BNPL активно розвивається в Україні. Прикладами є сервіси «Оплата частинами» від Monobank та ПриватБанку, а також моделі споживчого фінансування, інтегровані в онлайн-платформи Rozetka, Eldorado, Foxtrot. Це вказує на зсув фінансової поведінки споживачів: від заощадження – до негайного споживання, базованого на довірі, цифровому скорингу та персоналізованій оцінці ризиків.

SuperApp – це універсальна цифрова платформа, що поєднує у собі широкий спектр фінансових та нефінансових сервісів: банкінг, месенджери, електронну комерцію, страхування, сервіси таксі та доставки, доступ до державних послуг тощо. Концептуально, SuperApp прагне до «екосистемності» – консолідації щоденних потреб користувача в одному інтерфейсі для забезпечення безшовного, персоналізованого та швидкого сервісу.

Ключовими характеристиками SuperApp є:

- застосування технологій Big Data та штучного інтелекту для персоналізації пропозицій;
- інтеграція фінансових і нефінансових функцій в єдиний UI/UX-простір;
- формування цифрової лояльності через гейміфікацію, кешбеки, бонуси.

В Україні концепція SuperApp реалізується у таких застосунках, як Monobank, Дія, Portmone, Приват24. Ці платформи дозволяють користувачам не лише здійснювати фінансові операції, а й отримувати широкий спектр адміністративних, страхових, побутових послуг – від замовлення документів до оформлення комунальних платежів і цифрових підписів.

Феномени BNPL і SuperApp відображають загальну тенденцію до переходу від банкоцентричної моделі до споживацько-центричної платформи, у якій саме користувач, а не інституція, стає фокусом фінансового сервісу. Це вимагає зміни архітектури фінансових продуктів: від технічних характеристик – до зосередженості на досвіді користувача, екосистемності та миттєвому доступі до послуг.

У табл. 1 узагальнено порівняльні характеристики традиційної банківської моделі та нових споживацьких платформ (BNPL і SuperApp), демонструючи напрямок трансформації дизайну фінансових послуг.

Ці інновації також відкривають нові можливості для ФінТех-компаній і формують нові виклики для регуляторів – зокрема щодо захисту прав споживачів, кібербезпеки та прозорості структури комісій.

Таблиця 1

Ключові відмінності традиційного банку, BNPL та SuperApp

	Традиційні банки	BNPL	SuperApp
Суть	Кредитно-фінансова установа з широким спектром послуг	Модель розтермінування платежу при купівлі товару	Багатофункціональний цифровий застосунок для щоденних потреб
Представники	HSBC, Citi, Credit Agricole	Klarna, Afreerpay, Affirm	WeChat, Gojek, Monobank
Індикатори ефективності	Чистий прибуток, дохід від відсотків	Зростання кількості транзакцій, залучення нових клієнтів	Кількість користувачів, активність у додатку
Послуги	Різноманітні кредитні програми	Оплата 25 % за власні кошти – решта частинами	Перекази між різними додатками та системами
Відмінності	Надання послуг лише в своїй екосистемі	Платежі без переплат при вчасному виконанні зобов'язань	Банки та нефінансові сервіси об'єднані єдиним інтерфейсом

Джерело: побудовано авторами на основі [6; 9; 11; 12; 13; 17]

Не менш важливою складовою трансформації глобального фінансового ландшафту є кібербезпека – ключовий сегмент, який формує рівень довіри у ФінТех-середовищі.

У цифрову епоху, коли фінансові операції дедалі частіше здійснюються через онлайн-платформи, кібербезпека стає не лише технічною вимогою, а й стратегічним елементом побудови довіри між користувачем, провайдером послуг та державою. В умовах високої динаміки ФінТех-екосистеми, збільшення обсягів обробки персональних даних та зростаючої регуляторної відповідальності, захист даних і транзакцій перетворюється на системоутворюючий чинник конкурентоспроможності.

Згідно зі звітами IBM Cost of a Data Breach Report, середня вартість витоку даних у сфері фінансових послуг становить 5,9 млн дол. США – один з найвищих показників серед усіх галузей [21]. Основними загрозами виступають:

- фішинг та соціальна інженерія;
- атаки на API, які активно застосовуються в умовах відкритого банкінгу;
- підробка цифрових підписів і маніпуляції з біометрією;
- DDoS-атаки на цифрові платформи;
- інсайдерські витоки через слабкий контроль доступу.

Згідно зі звітом UAFIC «Фінтех тренди 2024», 87 % українських ФінТех-компаній вважають інвестиції в кібербезпеку одним із головних пріоритетів, втім лише 41 % мають у штаті постійних фахівців з кіберзахисту [13].

Формування довіри в екосистемі ФінТеху базується не лише на зручності UX чи швидкості обслуговування, а й на впевненості користувача у безпеці даних, прозорості операцій та цілісності фінансових процесів. Саме тому системи кіберзахисту стають частиною клієнтського досвіду (Customer Trust Layer). До їх елементів належать: багаторівнева автентифікація (2FA, біометрія), моніторинг транзакцій у режимі реального часу, протоколи шифрування, кіберстрахування (рис. 4).

У Європейському Союзі впроваджується низка регуляторних ініціатив для підвищення цифрової стійкості фінансового сектору. Відповідно до Регламенту DORA (Digital Operational Resilience Act), з 2025 року всі фінансові установи повинні:

- забезпечити кіберстійкість;
- проходити регулярні тести на проникнення;
- повідомляти про інциденти впродовж 4 годин.

Україна бере курс на гармонізацію із законодавством ЄС, зокрема з DORA та NIS2. Також розроблено власну Стратегію кібербезпеки, яка передбачає захист критичної цифрової інфраструктури у сфері фінансів [22]. Національний банк України вже запровадив протокол кіберстійкості для банків і платіжних систем, включаючи СЕП, BankID, систему «Простір». Окремі установи – як-от Monobank (власна система антивходу на основі AI, 24/7 моніторинг) та ПриватБанк (захист на основі біометрії, SOC-центр) – запроваджують додаткові заходи безпеки.

Отже, кібербезпека виступає не просто інструментом технічного захисту, а стратегічним ресурсом, що визначає довіру до фінтех-компаній, стабільність платіжної інфраструктури та відповідність міжнародним стандартам. В умовах воєнного й поствоєнного періоду для України питання кіберзахисту у FinTech трансформується у елемент цифрового суверенітету.

Починаючи з 2020 року, фінансові ринки активно інтегрують принципи сталого розвитку у свої стратегії через інструменти ESG-фінансів. ESG (Environmental, Social, Governance) – це модель оцінки компаній та інвестиційних проєктів за екологічними, соціальними та управлінськими критеріями. Цей підхід стає не лише етичним стандартом, а й детермінантою фінансової ефективності та інвестиційної

привабливості.

Рис. 4. Ключові рівні кіберзахисту у ФінТех

Джерело: побудовано авторами

ESG-фінанси охоплюють інвестиції в компанії, які: впроваджують «зелені» технології; дотримуються принципів соціальної відповідальності; мають прозору систему корпоративного управління. Згідно з аналітикою Bloomberg Intelligence, обсяг активів під ESG-управлінням перевищив \$50 трлн, що становить понад 30 % глобальних активів, а до 2025 року ESG-інвестиції домінуватимуть у портфелях фондів у ЄС, Японії, Канаді та Південній Кореї [23].

Звіт UAFIC «Фінтех тренди 2024» підтверджує: ESG стає невіддільною частиною ФінТех-екосистем. Компанії, які інтегрують ESG-фільтри у кредитні рішення, ризик-менеджмент та оцінку клієнтів, отримують вищі рейтинги та зростаючу довіру інвесторів [13].

Фінансові технології прискорюють ESG-трансформацію через: функціонування платформ сталого інвестування (наприклад, robo-advisors з ESG-рейтингами); запровадження green bonds і «зелених» кредитів; розгортання блокчейн-рішень для прозорості ланцюгів постачання; впровадження AI-аналітики для виявлення ESG-ризиків і прогнозування стабільності компаній.

У ЄС та Великій Британії ФінТех-компанії з ESG-стратегіями мають доступ до пільгового фінансування, зокрема через програми ЄБПП, IFC, Horizon Europe.

В Україні інтерес до ESG-фінансів активізувався після початку повномасштабної війни у 2022 році, особливо в контексті відбудови енергоефективної інфраструктури, розвитку «зеленої» економіки на основі декарбонізації та підвищення прозорості публічного управління.

Банки й ФінТех-стартапи, як-от Sportbank чи Izibank, інтегрують ESG-елементи через інклюзивність, екоініціативи та відкритість комунікації [24].

Водночас, розвиток ESG-фінансів супроводжується такими викликами, як:

- відсутність єдиного стандарту оцінки ESG (відмінності в підходах рейтингів);
- ризик «зеленого прання» (greenwashing) [25];
- відсутність регуляторної узгодженості.

Очікується, що ЄС запровадить єдину ESG-рамку (CSRD, SFDR), що стане обов'язковою для компаній з кінця 2025 року.

Таким чином, ESG-фінанси поступово переходять із нішевої практики в глобальний тренд, який визначає поведінку інвесторів, структуру фінансових продуктів та репутацію компаній. У поєднанні з ФінТех-інноваціями ESG відкриває нову еру «відповідального капіталізму», де прибутковість не суперечить сталому розвитку, а стає його рушієм.

Висновки з проведеного дослідження. В сучасних умовах фінансові технології виступають не лише інструментом модернізації фінансових послуг, а й чутливим індикатором глибоких структурних зрушень у глобальному фінансовому ландшафті. Аналіз провідних міжнародних і національних трендів – від впровадження штучного інтелекту та машинного навчання, розвитку Open Banking і цифрових валют центральних банків (CBDC) до поширення ESG-фінансів і формування кіберстійких екосистем – підтверджує, що фінтех стає одним із головних драйверів трансформації фінансової архітектури XXI століття.

Для України, яка одночасно переживає наслідки повномасштабної агресії та демонструє високу динаміку цифрового розвитку, ФінТех виконує стратегічну функцію: забезпечує макрофінансову стабільність, сприяє відновленню довіри до фінансових інституцій, підвищує рівень фінансової інклюзії та підтримує рух до європейської регуляторної інтеграції. Незважаючи на виклики, зокрема фрагментарність регулювання, кіберзагрози та втрату кваліфікованих кадрів, українська ФінТех-екосистема демонструє адаптивність і високий потенціал масштабування – особливо в напрямках цифрових платежів, відкритого банкінгу, клієнтоорієнтованого кредитування та сталих інвестицій.

Таким чином, ФінТех – це не просто технологічна еволюція, а потужний інструмент геоекономічної та політичної трансформації. У ньому закладений потенціал для країн із високою цифровою спроможністю. Зокрема, для України – це можливість відігравати проактивну роль у переосмисленні та переформатуванні глобальної фінансової системи.

Література

1. Michael S Barr. AI, fintechs, and banks. BIS – Central bankers' speeches. 4 April 2025. URL: <https://www.bis.org/review/r250409b.pdf> (дата звернення: 21.07.2025)
2. Competition, Fintechs and Open Banking. An overview of recent developments in Latin America and the Caribbean. OECD Roundtables on Competition. Policy Papers. 27 September 2024. URL: https://www.oecd.org/en/publications/competition-fintechs-and-open-banking_de9fe6b4-en.html (дата звернення: 21.07.2025)
3. McKinsey & Company. Fintechs: A new paradigm of growth. Report. October 24, 2023. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/fintechs-a-new-paradigm-of-growth> (дата звернення: 21.07.2025)
4. Гроші та кредит: підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.; за наук. ред. М.І. Савлука. 6-те вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2011. 589 с.
5. Савлук М. І. Про можливі наслідки легалізації криптовалюти в Україні. Наукові праці НДФІ, матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Нові форми грошей та фінансових активів: становлення, перспективи, ризики». 2017. Вип. 4. С. 92–95. URL: https://npndfi.org.ua/docs/NP_17_04_092_uk.pdf (дата звернення: 22.07.2025).
6. Савлук М. І. Регулювання діяльності банків: модернізація чи консерватизм? *Вісник Національного банку України*. 2014. № 5. С. 65-66. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_5_27 (дата звернення: 22.07.2025)
7. Koziuk Viktor, Ivashuk Yurii and Hayda Yurii. CBDC, Trust in the Central Bank and the Privacy Paradox. *Economics*. Jun 24, 2024. P. 219–242. DOI: <https://doi.org/10.2478/eoik-2024-0025>
8. The impact of financial digitalization on ensuring the economic security of a country at war: New measurement vectors / Shkolnyk Inna, Frolov Serhiy, Orlov Volodymyr, Datsenko Victoriia and Kozmenko Yevhenii. *Investment Management and Financial Innovations*. 2022. volume 19. Issue 3. С. 119-138. DOI: [https://doi.org/10.21511/imfi.19\(3\).2022.11](https://doi.org/10.21511/imfi.19(3).2022.11).
9. Школьник Інна, Акоп'ян Дарина. Ефективність діяльності необанків в контексті їх прибутковості. *Економічні науки. Вісник Хмельницького національного університету*. 2023. № 5. С. 117-123.
10. Douglas Arner, János Barberis, Ross Buckley. The Evolution of Fintech: A New Post-Crisis Paradigm? *Georgetown Journal of International Law*. January 2016. Electronic Journal 47(4):1271-1319. DOI: 10.2139/ssrn.2676553
11. Zetzsche Dirk A., Buckley Ross P., Arner Douglas W., Barberis Janos Nathan. From FinTech to TechFin: The Regulatory Challenges of Data-Driven Finance. *New York University Journal of Law and Business*, European Banking Institute Working Paper Series. 2017. № 6. URL: <https://ssrn.com/abstract=2959925> (дата звернення: 23.07.2025).
12. Zac hariadis Markos, Ozcan Pinar. Open Banking: How Platforms and the API Economy Change Competition in Financial Services. March 2022. In book: *Global Fintech* (pp. 57-72). DOI: 10.7551/mitpress/13673.003.0007

13. Фінтех-тренди в Україні та світі: що впливатиме на індустрію у 2024 році. 5 Грудня 2023. URL: <https://fintechinsider.com.ua/finteh-trendy-v-ukrayini-ta-sviti-shho-vplyvatyme-na-industriyu-u-2024-roczii/> (дата звернення: 23.07.2025)
14. Несенюк А. Потенціал на трильйони доларів. McKinsey випустила велике дослідження про майбутню економіку штучного інтелекту. Forbes переказує найголовніше. 14 червня 2023. URL: <https://forbes.ua/innovations/potentsial-na-trilyoni-dolariv-mckinsey-vipustila-68-storinok-doslidzhennya-pro-maybutnyu-ekonomiku-shtuchnogo-intelektu-forbes-perekazue-naygolovnishe-14062023-14199> (дата звернення: 23.07.2025)
15. Звіт про фінансову стабільність, грудень 2024 року. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H2.pdf (дата звернення: 24.07.2025)
16. Як ШІ змінює українські банки. FintechInsider. 10 Травня 2024. URL: <https://fintechinsider.com.ua/yak-shi-zminyuue-ukrayinski-banky/> (дата звернення: 24.07.2025)
17. Srdjan Stojadinovic. Fintech Industry Report 2024: Trends, Insights & Market Analysis. 15 Apr 2025. URL: <https://www.omnius.so/blog/fintech-industry-report-2024> (дата звернення: 24.07.2025)
18. BIS. Central Bank Digital Currencies: Systemic implications and design options, 2023. URL: <https://www.bis.org/publ/bppdf/bisap147.htm> (дата звернення: 24.07.2025)
19. Atlantic Council. CBDC Tracker, 2024. URL: <https://www.atlanticcouncil.org> (дата звернення: 24.07.2025)
20. НБУ. Концепція е-гривні, 2023. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Draft_vision_introducing_e-hryvnia_2023.pdf (дата звернення: 24.07.2025)
21. IBM Security 2023 Cost of a Data Breach Report. URL: <https://reliance.systems/ibm-security-2023-cost-of-a-data-breach-report/> (дата звернення: 25.07.2025)
22. European Insurance and Occupational Pensions Authority. Digital Operational Resilience Act (DORA). URL: https://www.eiopa.europa.eu/digital-operational-resilience-act-dora_en (дата звернення: 25.07.2025)
23. Global ESG 2023. Outlook. January 2023. URL: <https://assets.bbhub.io/professional/sites/10/2023-Outlook-ESG-BI-BOOK.pdf>. (дата звернення: 25.07.2025)
24. ESRS-звітність в Україні: впровадження європейських стандартів. BDO Україна. 15 травня 2025 р. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2025/esrs-reporting-in-ukraine-implementing-european-standards> (дата звернення: 25.07.2025)
25. Бовш Л., Расулова А. Грінвошинг та репутаційні ризики в готельній індустрії. *Scientia fructuosa*. 2025. № 1. С. 119-142. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(159\)08](https://doi.org/10.31617/1.2025(159)08)

References

1. Barr, M.S. (2025), "AI, fintechs, and banks", BIS – Central bankers' speeches, April 4, available at: <https://www.bis.org/review/r250409b.pdf> (access date July 21, 2025).
2. OECD. (2024), "Competition, fintechs and open banking: An overview of recent developments in Latin America and the Caribbean", OECD Roundtables on Competition Policy Papers, available at: https://www.oecd.org/en/publications/competition-fintechs-and-open-banking_de9fe6b4-en.html (access date July 21, 2025).
3. McKinsey & Company. (2023), Fintechs: A new paradigm of growth, Report, McKinsey Global Institute, New York, USA, available at: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/fintechs-a-new-paradigm-of-growth> (access date July 21, 2025).
4. Savluk, M.I. (ed.), Moroz, A.M., Lazepko, I.M. et al. (2011), *Hroshi ta kredyt* [Money and credit], 6th ed., revised and expanded, KNEU, Kyiv, Ukraine, 589 p.
5. Savluk, M.I. (2017), "Possible consequences of cryptocurrency legalization in Ukraine", *Novi formy hroshei ta finansovykh aktyviv: stanovlennia, perspektyvy, ryzyky* [New forms of money and financial assets: formation, prospects, risks], Proceedings of the International scientific-practical conference, NDFI, Kyiv, Ukraine, iss. 4, pp. 92–95, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdfi_2017_4_21 (access date July 22, 2025).
6. Savluk, M.I. (2014), "Banks' activities regulation: modernization or conservatism?", *Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy*, no. 5, pp. 65-66, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_5_27 (access date July 22, 2025).
7. Koziuk, V., Ivashuk, Yu. and Hayda, Yu. (2024), "CBDC, trust in the central bank and the privacy paradox", *Economics*, pp. 219–242, DOI: <https://doi.org/10.2478/eoik-2024-0025>.
8. Shkolnyk, I., Frolov, S., Orlov, V., Datsenko, V. and Kozmenko, Ye. (2022), "The impact of financial digitalization on ensuring the economic security of a country at war: New measurement vectors", *Investment Management and Financial Innovations*, vol. 19, iss. 3, pp. 119–138, DOI: [https://doi.org/10.21511/imfi.19\(3\).2022.11](https://doi.org/10.21511/imfi.19(3).2022.11).
9. Shkolnyk, I. and Akopian, D. (2023), "The effectiveness of neobanks in terms of their profitability", *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 5, pp. 117–123.

- 10.Arner, D., Barberis, J. and Buckley, R. (2016), "The evolution of fintech: A new post-crisis paradigm?", *Georgetown Journal of International Law*, vol. 47, iss. 4, pp. 1271–1319, DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.2676553>.
- 11.Zetzsche, D.A., Buckley, R.P., Arner, D.W. and Barberis, J.N. (2017), "From FinTech to TechFin: The regulatory challenges of data-driven finance", *New York University Journal of Law and Business*, European Banking Institute Working Paper Series, no. 6, available at: <https://ssrn.com/abstract=2959925> (access date July 23, 2025).
12. Zachariadis, M. and Ozcan, P. (2022), "Open banking: How platforms and the API economy change competition in financial services", in *Global Fintech*, MIT Press, Cambridge, USA, pp. 57–72, DOI: <https://doi.org/10.7551/mitpress/13673.003.0007>.
- 13.FintechInsider (2023), "Fintech trends in Ukraine and worldwide: what will influence the industry in 2024", available at: <https://fintechinsider.com.ua/finteh-trendy-v-ukrayini-ta-sviti-shho-vplyvatyme-na-industriyu-u-2024-roczii/> (access date July 23, 2025).
- 14.Neseniuk, A. (2023), "Trillions of dollars in potential. McKinsey has released a major study on the future economy of artificial intelligence", *Forbes Ukraine*, available at: <https://forbes.ua> (access date July 23, 2025).
- 15.National Bank of Ukraine (2024), *Zvit pro finansovu stabilnist* [Financial Stability Report], December, available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H2.pdf (access date July 24, 2025).
- 16.FintechInsider (2024), "How AI is transforming Ukrainian banks", available at: <https://fintechinsider.com.ua/yak-shi-zminyuye-ukrayinski-banky/> (access date July 24, 2025).
- 17.Stojadinovic, S. (2025), *Fintech Industry Report 2024: Trends, Insights & Market Analysis*, Omnius, available at: <https://www.omnius.so/blog/fintech-industry-report-2024> (access date July 24, 2025).
- 18.Bank for International Settlements (BIS) (2023), *Central Bank Digital Currencies: Systemic implications and design options*, BIS Papers, Basel, Switzerland, available at: <https://www.bis.org/publ/bppdf/bispap147.htm> (access date July 24, 2025).
- 19.Atlantic Council (2024), *CBDC Tracker*, available at: <https://www.atlanticcouncil.org> (access date July 24, 2025).
- 20.Natsionalnyi bank Ukrainy (2023), *Kontseptsiiia e-hryvni* [E-hryvnia concept], available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Draft_vision_introducing_e-hryvnia_2023.pdf (access date July 24, 2025).
- 21.IBM Security (2023), *Cost of a Data Breach Report 2023*, available at: <https://reliance.systems/ibm-security-2023-cost-of-a-data-breach-report/> (access date July 24, 2025).
- 22.European Insurance and Occupational Pensions Authority. (2024), *Digital Operational Resilience Act (DORA)*, available at: https://www.eiopa.europa.eu/digital-operational-resilience-act-dora_en (access date July 25, 2025).
- 23.Global ESG (2023), *Global ESG Outlook 2023*, Bloomberg Intelligence, available at: <https://assets.bbhub.io/professional/sites/10/2023-Outlook-ESG-BI-BOOK.pdf> (access date July 25, 2025).
- 24.BDO Ukraine (2025), "ESRS reporting in Ukraine: Implementing European standards", available at: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2025/esrs-reporting-in-ukraine-implementing-european-standards> (access date July 25, 2025).
- 25.Bovsh, L. and Rasulova, A. (2025), "Hrinvoshynh ta reputatsiini ryzyky v hotelnii industrii", *Scientia fructuosa*, no. 1, pp. 119–142, DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(159\)08](https://doi.org/10.31617/1.2025(159)08).

Луцишин О.О., Кравчук Н.Я.

ФІНТЕХ ЯК ІНДИКАТОР ТРАНСФОРМАЦІЙ ГЛОБАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО ЛАНДШАФТУ: ТРЕНДИ, ВИКЛИКИ ТА ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ

Мета. Ідентифікація ключових трендів у сфері фінансових технологій та оцінка їх впливу на стійкість й адаптивність фінансових систем, зокрема України, в умовах глобальних трансформацій.

Методика дослідження. У дослідженні використано міждисциплінарний підхід, що поєднує інструментарій економічної теорії, фінансової аналітики, теорії інновацій і кібербезпеки. Методологічну основу становлять методи наукового узагальнення та абстрагування, контент-аналіз наукових і аналітичних джерел, а також кейс-метод для аналізу ключових ФінТех-напрямів. Для виявлення взаємозв'язків між ФінТех-інноваціями, регуляторними змінами та економічною стійкістю застосовано системний підхід і елементи системного моделювання. Український контекст досліджено з використанням порівняльного та аналітично-описового методів, що дозволило оцінити специфіку розвитку ФінТеху в умовах війни та визначити його потенціал для післявоєнного відновлення й інтеграції у глобальний фінансовий простір.

Результати дослідження. Досліджено фінансові технології (ФінТех) як ключовий індикатор трансформацій глобального фінансового ландшафту в умовах цифровізації світової економіки. Обґрунтовано, що динамічний розвиток ФінТех-інновацій змінює традиційні моделі фінансового

посередництва, архітектуру фінансових ринків і підходи до регулювання, водночас формуючи нові можливості та ризики для економічного розвитку держав.

Проаналізовано основні світові тренди трансформації глобального фінансового ландшафту, зокрема розвиток концепції Open Banking, поширення цифрових валют центральних банків (CBDC), впровадження технологій штучного інтелекту у фінансові сервіси, зростання ролі ESG-фінансів та посилення вимог до кібербезпеки. Показано, що ФінТех виступає системним чинником підвищення фінансової інклюзії, ефективності платіжної інфраструктури та прозорості фінансових операцій, водночас актуалізуючи проблеми регуляторної фрагментації, захисту даних і технологічної залежності.

Особливу увагу приділено аналізу українського контексту розвитку ФінТеху в умовах повномасштабної війни та перспектив післявоєнного відновлення. Визначено, що Україна сформувала унікальну модель цифрової фінансової стійкості, засновану на високому рівні цифровізації державних і фінансових сервісів, розвитку безготівкових платежів, адаптивності фінансових інститутів та інноваційних рішень у сфері кіберзахисту. Обґрунтовано потенціал ФінТеху як інструменту відновлення економіки, залучення інвестицій, розширення доступу населення і бізнесу до фінансових послуг, а також гармонізації фінансового регулювання з європейськими стандартами.

Наукова новизна результатів дослідження. Доведено, що ФінТех виходить за межі суто технологічного явища та перетворюється на стратегічний елемент економічної стійкості, конкурентоспроможності та інтеграції України у глобальні фінансові процеси. Зроблено висновок, що ефективна реалізація ФінТех-потенціалу потребує узгоджених дій держави, фінансового сектору та міжнародних партнерів у напрямках регуляторного розвитку, кібербезпеки, підтримки інновацій і розвитку людського капіталу.

Практична значущість результатів дослідження. Дослідження мають вагоме практичне значення, оскільки їх результати можуть бути застосовані для формування та вдосконалення державної політики у сфері розвитку фінансових технологій, модернізації регуляторного середовища та підвищення стійкості фінансової системи. Отримані результати можуть бути використані органами державної влади й регуляторами при розробленні стратегій цифровізації фінансового сектору, суб'єктами фінансового ринку – для впровадження інноваційних ФінТех-рішень і управління ризиками, а також у науково-освітньому процесі під час підготовки фахівців з фінансів, економіки та цифрових технологій.

Ключові слова: фінансові технології, ФінТех, глобальний фінансовий ландшафт, Open Banking, цифрові валюти центральних банків (CBDC), штучний інтелект, кібербезпека, ESG-фінанси, цифрова трансформація, фінансова інклюзія, економічна стійкість, глобальний фінансовий ландшафт.

Lutsyshyn O.O., Kravchuk N.Ya.

FINTECH AS AN INDICATOR OF TRANSFORMATIONS OF THE GLOBAL FINANCIAL LANDSCAPE: TRENDS, CHALLENGES AND POTENTIAL OF UKRAINE

Purpose. The aim of the article is to identify key trends in financial technology and assess their impact on the stability and adaptability of financial systems, particularly in Ukraine, in the context of global transformations.

Methodology of research. The study uses an interdisciplinary approach that combines the tools of economic theory, financial analytics, innovation theory, and cybersecurity. The methodological basis consists of methods of scientific generalization and abstraction, content analysis of scientific and analytical sources, as well as the case method for analysing key FinTech trends. A systematic approach and elements of system modelling were used to identify the relationships between FinTech innovations, regulatory changes, and economic stability. The Ukrainian context was studied using comparative, analytical and descriptive methods, which made it possible to assess the specifics of FinTech development in wartime and determine its potential for post-war recovery and integration into the global financial space.

Findings. Financial technologies (FinTech) were studied as a key indicator of transformations in the global financial landscape in the context of the digitalization of the world economy. It is substantiated that the dynamic development of FinTech innovations is changing traditional models of financial intermediation, the architecture of financial markets, and approaches to regulation, while creating new opportunities and risks for the economic development of states.

The main global trends in the transformation of the global financial landscape are analysed, in particular the development of the Open Banking concept, the spread of central bank digital currencies (CBDCs), the introduction of artificial intelligence technologies in financial services, the growing role of ESG finance, and the strengthening of cybersecurity requirements. It is shown that FinTech is a systemic factor in increasing financial inclusion, payment infrastructure efficiency, and financial transaction transparency, while at the same time highlighting the problems of regulatory fragmentation, data protection and technological dependence.

Particular attention is paid to analysing the Ukrainian context of FinTech development in the conditions of full-scale war and the prospects for post-war recovery. It is determined that Ukraine has formed a unique

model of digital financial stability based on a high level of digitalization of public and financial services, the development of cashless payments, the adaptability of financial institutions, and innovative solutions in the field of cyber security. The potential of FinTech as a tool for economic recovery, attracting investment, expanding access to financial services for the population and businesses, and harmonizing financial regulation with European standards is substantiated.

Originality. It has been proven that FinTech goes beyond a purely technological phenomenon and is becoming a strategic element of Ukraine's economic stability, competitiveness, and integration into global financial processes. It has been concluded that the effective realization of FinTech potential requires coordinated action by the state, the financial sector, and international partners in the areas of regulatory development, cybersecurity, innovation support, and human capital development.

Practical value. The research has significant practical value, as its results can be used to shape and improve state policy in the field of financial technology development, modernization of the regulatory environment, and enhancement of the financial system's stability. The results can be used by government authorities and regulators in developing strategies for the digitalization of the financial sector, by financial market participants in implementing innovative FinTech solutions and managing risks, and in the scientific and educational process in training specialists in finance, economics, and digital technologies.

Key words: financial technologies, FinTech, global financial landscape, Open Banking, central bank digital currencies (CBDC), artificial intelligence, cybersecurity, ESG finance, digital transformation, financial inclusion, economic stability, global financial landscape.

Дата надходження рукопису: 10.10.2025

Дата прийняття рукопису до друку: 14.11.2025

Дата публікації: 26.12.2025